KUNTALIITTO

Selvitys kestävän kehityksen integroimisesta konsernijohtamiseen Suomen kuudessa suurimmassa kaupungissa

Joulukuu 2023

Loppuraportti, 21.12.2023

Sisällys

Johdon tiivistelmä 3

Selvityksen tausta ja tavoitteet 4

Kestävän kehityksen tavoitteiden toteutuminen tytäryhteisöissä 6

Kestävyysraportointidirektiivin seurausvaikutuksia kaupunkikonserneille ja tytäryhteisöjen konserniohjaukselle 10

Tunnistetut yhteiset kehittämiskohteet kuutoskaupungeille 16

Yhteenveto ja suositukset 20

Liitteet 22

- Liite 1: EU-komission luokittelemat, ilmastovaikutuksiltaan merkittävät toimialat
- Liite 2: Selvityksen työryhmät ja osallistujat
- Liite 3: Kestävän kehityksen johtamisen kypsyysmallin luonnos
- Liite 4: CSRD:n soveltamisala ja kaksinkertainen olennaisuus

Johdon tiivistelmä

- Selvityksen tavoitteena oli selvittää ja kuvata toimintamalleja ja vaihtoehtoisia ratkaisuja sille, miten kaupungit voisivat kestävän kehityksen tavoitteilla ohjata ja vaikuttaa kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen toimintaan. Selvityksen kohteena olivat Suomen kuusi suurinta kaupunkia.
- Selvitys tunnisti kolme toimivaa käytäntöä, joilla nykyisiä rakenteita ja malleja hyödyntäen kestävän kehityksen tavoitteet kannattaa viedä tytäryhteisöjen johtamisen agendalle ja yhdenmukaisesti raportoitaviksi kohteiksi kaupunkikonsernissa.
- Selvitys tunnisti kuusi kehittämiskohdetta, joiden avulla velvoitteena tuleva raportointidirektiivi saataisiin kaupunki-konserneissa hyödynnettyä laajemmin kestävän kehityksen tavoitteiden edistämisessä.
- Yhteenvetona selvitys kiteytti kaksi suositusta tytäryhteisöjen kestävän kehityksen tavoitteiden mukaiseen johtamiseen. Suositusten toteuttamisen taustalla on paljon mahdollisuuksia kuutoskaupunkien yhteiskehittämiseen.
- Tämän selvityksen tuloksia voidaan hyvin soveltaa myös muiden kaupunkien ja kuntien konserniohjauksessa ja sen kehittämisessä.
- Selvityksen toteutti KPMG Oy Ab loka- ja joulukuun 2023 aikana.

Kolme tunnistettua toimivaa käytäntöä

1. Käytä vakiintuneita käytäntöjä uusien yhteisten tavoitteiden läpivientiin tytäryhteisöissä
2. Keskitä uuden yhteisen tavoitteen ohjaus yhdelle toimijalle
3. Ennaltaehkäise ohjauksen hajautuminen tytäryhteisön näkökulmasta

Kuusi tunnistettua kehittämiskohdetta

1. Kuutoskaupunkien kuntakonsernien kestävyysraportoinnin yhtenäistäminen direktiiviin sopivaksi ja keskenään vertailtavaksi
2. Olemassa olevien ohjausprosessien päivittäminen yhteisellä periaatteella sisältämään raportointidirektiivin vaatimukset
3. Soveltamisalan ulkopuolisiin tytäryhteisöihin soveltuvan kaksinkertaisen olennaisuuden analyysin kevennetyn käytännön määrittäminen
4. Soveltamisalaan kuulumattomien tytäryhteisöjen toimenpiteiden priorisointi johdonmukaisesti ja yhteneväisesti
5. Soveltamisalaan kuuluvien tytäryhteisöjen ja näiden sidosryhmien tukeminen koulutuksilla
6. Soveltamisalan ulkopuolisten tytäryhteisöjen ja näiden sidosryhmien tukeminen koulutuksilla

Kaksi suositusta

1. Vie kestävän kehityksen tavoitteet yhdenmukaisesti tytäryhteisöihin olemassa olevaa johtamiskulttuuria ja johtamiskäytäntöjä hyödyntäen ja kehittäen
2. Käännä raportointidirektiivin pakko hyödyksi tytäryhteisöjen kestävän kehityksen tavoitteiden johtamiseen

KUNTALIITTO

Selvityksen taustat ja tavoitteet

Selvityksen tausta ja tavoite

- Kestävän kehityksen lähtökohtia ovat YK:n Agenda2030:n viitekehys ja kestävän kehityksen 17 tavoitetta, joihin Suomi on valtiona sitoutunut.
- Suomen kuusi suurinta kaupunkia ovat kestävän kehityksen edelläkävijöitä sekä kansallisella että globaalilla tasolla. Kuutoskaupungit* toimivat esimerkkinä paikallisen tason kestävyystyöstä koko Suomen kuntakentälle.
- Kuutoskaupungeissa konsernirakenteet ovat laajentuneet jatkuvasti. Tytäryhteisöjen merkitys kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumiselle on näissä keskeisempi kuin kuntakentällä keskimäärin.
- Konserniohjauksen merkitys kestävän kehityksen edistämisessä on noussut viime aikoina vahvasti esiin kuutoskaupunkien keskinäisissä keskusteluverkostoissa.
- Selvityksen tausta-ajatuksena on tunnistaa, jakaa ja kehittää ajattelu- ja toimintamalleja sekä työkaluja kuutoskaupunkien kestävyyden strategiseen johtamiseen. Tulokset ja havainnot ovat koko kuntakentän käytössä.
- Kuntaliiton organisoiman kuutoskaupunkien verkostohankkeen keskeisimpiä tavoitteita on yhteiskehittää kuutoskaupunkien kestävyyden strategista johtamista tukevia malleja ja työkaluja.
- Tämä selvityksen tavoitteena on selvittää ja kuvata toimintamalleja ja vaihtoehtoisia ratkaisuja sille, miten kaupungit voisivat kestävän kehityksen tavoitteilla ohjata ja vaikuttaa kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen toimintaan. Tulostensa kautta selvitys:
  1. tukee kuutoskaupunkien konsernijohtamisen kehittämistä kestävän kehityksen näkökulmasta,
  2. tuottaa tietoa hyvistä käytänteistä ja malleista kaupunkien väliseen benchmarkkaukseen, ja
  3. tuo esille mahdollisia yhteiskehittämisen kohteita ja tarpeita.
- Selvitys toteutettiin loka-joulukuussa 2023 osallistamalla kuutoskaupunkien konsernijohtamisen ja kestävän kehityksen asiantuntijoita työpajoissa ja täydentävissä haastatteluissa sekä hyödyntämällä kuutoskaupunkien julkista lähdeaineistoa.

*) Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Oulu ja Turku

KUNTALIITTO

Kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttaminen tytäryhteisöissä

KUNTALIITTO

Kunnat keskeisessä asemassa kansallisten kestävyystavoitteiden saavuttamisessa

- Kestävän kehityksen lähtökohtia ovat YK:n Agenda2030:n viitekehys ja kestävän kehityksen 17 tavoitetta, joihin Suomi on valtiona sitoutunut.
- Tavoitteita ei saada toteutettua ilman kuntien merkittävää panosta. Laajan tehtäväkenttänsä vuoksi kuntien vastuulla on yli 60 % kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpanosta.
- Kunnat edistävät kestävän kehityksen tavoitteita lakisääteisten tehtäviensä, muun toimintansa, kehittämistoimien ja innovaatioiden avulla.
- Kunnat ja niiden tytäryhteisöt ovat keskeisessä asemassa kestävän kehityksen 17 tavoitteen ja niistä johdettujen kuuden muutosalueen tavoitteiden toteuttamisessa. Kunnat toteuttavat tavoitteita esimerkiksi koulutuksen, hoivan, puhtaan veden, energian, jätehuollon ja kestävän liikenteen järjestämisessä.
- Kuntien toiminnassa ja palveluiden tuotannossa kuntakonsernin ja siten kuntien tytäryhteisöjen merkitys on jatkuvasti kasvanut. Esimerkiksi reilu 10 % kuntasektorin henkilöstöstä työskentelee kuntaomisteisissa yrityksissä ja lähes kolmannes kuntasektorin investoinneista tehdään kuntaomisteisten yritysten kautta.*
- Merkittävä osa kuntalaisten ja kunnan alueella toimivien yritysten ja yhteisöjen suoraan tai välillisesti saamista palveluista tuotetaan tytäryhteisöjen kautta.
- Lisäksi osa kuntien tytäryhteisöistä tuottaa palveluita ja hyödykkeitä kunnan ulkopuolisille asiakkaille.
- Agenda2030:n myötä kestävä kehitys toimii yhä tärkeämpänä vastuullisen liiketoiminnan kirittäjänä myös kaupunkikonserniin kuuluvissa osakeyhtiöissä ja muissa tytäryhteisöissä.

*) Kuntaliitto: *Kuntakonsernit tekivät historiallisen hyvää tulosta vuonna 2021.* (2022)

KUNTALIITTO

Konserniohjaus kestävän kehityksen tavoitteiden edistäjänä tytäryhteisöissä

- Kuntalaissa säädetään kunnan konsernijohdosta, omistajaohjauksesta sekä konserniohjeesta. Sääntelyn tavoitteena on varmistaa, että kunnassa on käytössä konserniohjauksen edellyttämät omistajaohjausvälineet varmistamaan se, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa ja johtamisessa otetaan huomioon kuntakonsernin tavoitteet ja kokonaisetu.
- Perinteisesti kunnan kokonaisetua on arvioitu taloudellisuutta ja tehokkuutta korostavista näkökulmista. Näkökulmien kautta on ajateltu turvattavan veronmaksajien etuja.
- Kestävän kehityksen tavoitteet ovat tuoneet kokonaisetuajatteluun täydentäviä näkökohtia, jotka kaikki tulisi ottaa huomioon konsernin toimijoissa.
- Kaupunkien hallintomalleissa tytäryhteisöjä ohjataan omistajuuden näkökulmasta. Omistajaohjaus toteutetaan käytännössä konserni-ohjauksella, joka suppeimmillaan on valtuuston hyväksymä konserniohje, jota tytäryhteisöissä noudatetaan.
- Laajimmillaan konserniohjaukselliset työvälineet sisältävät tytäryhteisökohtaiset omistajastrategiat ja yhteiset hyvän hallintotavan määrittävät ohjeistukset.
- Kuutoskaupungeissa on käytössä kattavimmat konserniohjauksen työvälineet ja ohjausdokumentit sekä vahvin kokemus niiden käytöstä ja kehittämisestä. Näiden rakenteiden ja olemassa olevan kokemuksen päälle kannattaa rakentaa ja harmonisoida tytäryhteisöjen kestävän kehityksen tavoitteiden asettamisen, ohjaamisen sekä raportoinnin periaatteet ja käytännöt.

Kolme käytäntöä, joilla kestävän kehityksen tavoitteet varmimmin tytäryhteisöjen johtamiseen

Selvityksessä tunnistettiin kolme toimivaa käytäntöä, joilla kaupunki tai kunta saa kestävän kehityksen tavoitteet varmimmin osaksi tytäryhteisöjen johtamisarkea.

Käytä vakiintuneita käytäntöjä uusien yhteisten tavoitteiden läpivientiin tytäryhteisöissä

- Kuutoskaupunkien kokemukset vahvistavat, että uudet yhteiset tavoitteet, kuten kestävän kehityksen tavoitteet, kannattaa viedä tytäryhteisöihin konserni-ohjauksen vakiintuneiden käytäntöjen kautta.

Saavutettavat edut:

- Tavoitteiden asettamiselle ja seurannalle on heti käytössä kaupungin vakiintuneet prosessit.
- Prosessit on dokumentoitu ja niitä on kehitetty käytön ja kokemuksen myötä. Ne ovat osa konsernin johtamiskulttuuria.

Keskitä uuden yhteisen tavoitteen ohjaus yhdelle toimijalle

- Kestävän kehityksen tavoitteiden näkökulmasta olisi suotavaa, että tytäryhteisön ohjaus olisi keskitetty – yksittäisen tytäryhteisön kaikki ohjaus ja seuranta on selkeää toteuttaa yhden toimijan kautta (esim. omistajaohjausyksikkö).
  - Kyseisen toimijan vastuulla on huolehtia kaupungin eri toimijoiden osallistamisesta myös kestävän kehityksen tavoitteiden ja saavutusten arviointiin.
  - Eri osapuolten osallistamisen ja koordinaation tulee toimia kaupunkikonsernissa hyvin yhteisten tavoitteiden määrittämiseksi.

Ennaltaehkäise ohjauksen hajautuminen tytäryhteisön näkökulmasta

- Kestävän kehityksen tavoitteita varten ei ole perusteltua rakentaa omia tai erillisiä tavoiteasetanta-prosesseja tai -mekanismeja.
- Kokemusten mukaisesti tytär-yhteisöissä ei käytännössä toteudu paljoakaan, jos tavoitteista rakennetaan omia, itsenäisesti eteneviä ohjelmia.
  - Kestävän kehityksen tavoitteet ja niihin liittyvät mittarit on saatava kirjauksina tytäryhteisöjä ohjaaviin päädokumentteihin, kuten talousarvion sitoviin tavoitteisiin ja/tai omistajastrategiaan.

Kestävyysraportointi-direktiivin seurausvaikutuksia kaupunkikonserneille ja tytäryhteisöjen konserniohjaukselle

KUNTALIITTO

EU:n kestävyysraportointidirektiivi yritysten näkökulmasta

- EU:n kestävyysraportointidirektiivi (*Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD*) astui voimaan 05.01.2023. Se velvoittaa soveltamisalaan kuuluvia yrityksiä raportoimaan niiden toiminnan ympäristöön, ihmisiin ja yhteiskuntaan liittyvistä vaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista, sekä niihin liittyvistä tavoitteista.
- Yritysten tulee tunnistaa toimintansa olennaiset vaikutukset ympäristöön ja ihmisiin, sekä vastaavasti yritykseen itseensä kohdistuvat olennaiset taloudelliset riskit ja mahdollisuudet ympäristö- ja yhteiskunnallisista aiheista. Tätä tunnistamistyötä kuvataan termillä *kaksinkertaisen olennaisuuden määrittäminen*.
- Kun yritys on tunnistanut sille olennaiset kestävyysseikat, niistä tulee raportoida julkisesti direktiiviä täydentävien kestävyysraportointistandardien, (*European Sustainability Reporting Standards, ESRS*), mukaisesti.

EU:n kestävyysraportointidirektiivi yritysten näkökulmasta

- CSRD:ssä käytetty termi ”kestävyys” viittaa kestävään kehitykseen. Direktiivi velvoittaa käytännössä yrityksiä raportoimaan omalle toiminnalleen olennaisista kestävän kehityksen aiheista, joissa on paljon yhtäläisyyksiä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin (SDG:t ja Agenda2030), mutta eri tavalla nimettynä ja luokiteltuina eurooppalaisiin kestävyysraportointistandardeihin.
- Koska yritysten tulee CSRD:n mukaan raportoida myös kestävyystavoitteistaan (kestävään kehitykseen liittyvistä tavoitteista), tavoitteiden asettamiseen voidaan luontevasti hakea mallia ja esimerkkiä YK:n kestävän kehityksen tavoitteista. Tässä prosessissa tulee pystyä tunnistamaan mitkä ovat kunkin tytäryhteisön vaikutusmahdollisuudet ja keinot ko. tavoitteiden saavuttamiselle huomioiden yrityksen koko ja liiketoimintaympäristö. Aiemmin tehty kaksinkertaisen olennaisuuden määrittäminen luo tälle hyvän pohjan.

EU:n kestävyysraportointistandardien yhtäläisyydet kestävän kehityksen tavoitteisiin

- Eurooppalaisissa kestävyysraportointistandardeissa (ESRS) on suoria viittauksia YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin.
- Yritykset voivat raportoida kestävää kehitystä edistävistä toimistaan mm. seuraavien kestävyysraportointistandardien avulla (kestävän kehityksen tavoitteet = Sustainable Development Goals = SDG):

ESRS-standardi	Liittyvä SDG-tavoite
E1 Ilmastonmuutos	13 Ilmastotekoja
E3 Vesivarat ja merten luonnonvarat	6 Puhdas vesi ja sanitaatio, 14 Vedenalainen elämä
E4 Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	2 Ei nälkää, 6 Puhdas vesi ja sanitaatio, 14 Vedenalainen elämä, 15 Maanpäällinen elämä
E5 Resurssien käyttö ja kiertotalous	9 Kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuuria
S1 Oma työvoima	8 Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua
S2 Arvoketjun työntekijät	8 Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua
S3 Vaikutusten kohteena olevat yhteisöt	5 Sukupuolten tasa-arvo
S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät	3 Terveyttä ja hyvinvointia

Huom: Taulukko viitteellinen.

Kuntakonsernin tytäryhteisöt raportointi-direktiivin näkökulmasta: selkeä jakolinja mutta myös mahdollisuus kehittämiseen

- Kuntakonsernin tytäryhteisöjen osalta raportointidirektiivin noudattamisessa on selkeä jakolinja:
  - A. Kuntien omistamat osakeyhtiöt rinnastuvat muihin osakeyhtiöihin normaalisti, ja siten niiden täyttäessä CSRD:n määrittelemät kokorajat, sääntely soveltuu niihin.
  - B. Kuntien liikelaitokset ovat osa kuntaa eivätkä siten ole itsenäisiä oikeushenkilöitä. Näin ollen esimerkiksi CSRD ei voi tulla sovellettavaksi liikelaitoksiin. Kaikki raportointivelvoitteet ja vastaavat velvoitteet tulevat liikelaitoksien osalta kuntalain kautta.

- Edellisestä selkeästä jakolinjasta huolimatta kaupunkien kannattaisi kannustaa tytäryhteisöjä suorittamaan kaksinkertaisen olennaisuuden arviointia riippumatta siitä, ovatko ne CSRD:n soveltamisalassa, sillä:
  - Kaupunkien tulisi olla varautuneita antamaan yrityksille selkeitä näkemyksiä siitä, mitä kestävyysseikkoja he pitävät tärkeinä, ja mitä he odottavat omistamiltaan tytäryhteisöiltä tulevaisuudessa.
  - Olennaisuuden määrittely auttaa tytäryhteisöjä paitsi kehittämään toimintansa kestävyyttä, myös varautumaan taloudellisiin riskeihin ja tunnistamaan liiketoiminta-mahdollisuuksia, mikä voi parantaa niiden menestymisen edellytyksiä.
  - Kaksinkertaisen olennaisuuden määrittämisen menetelmää voidaan soveltaa kevyemmin pienempiin yrityksiin ja kattavammin suuriin yrityksiin ja PIE-yhteisöihin*.

*Public Interest Entity eli yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt, joita ovat listayhtiöt, vakuutusyhtiöt ja luottolaitokset.

Kolme näkökulmaa raportointidirektiivin käyttöönotosta ja sen lisämahdollisuuksista

Selvityksessä tunnistettiin kolme näkökulmaa, jotka konserniohjauksessa kannattaisi huomioida, jotta raportointidirektiivistä saataisiin mahdollisimman paljon lisähyötyä ja arvoa koko kuntakonsernin toimintaan.

Uudet tietovaatimukset ohjaavat kiinnittämään omaehtoisesti huomioita raportoitavaan asiaan

- Pakollinen julkinen kestävyys-raportointi tuo kuntien saataville paljon nykyistä laajemmin tietoa kestävyysraportointidirektiivin soveltamisalaan kuuluvien tytäryhteisöjen kestävyys-vaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista.
- Julkisen raportoinnin myötä on odotettavaa, että soveltamisalaan kuuluvat tytäryhteisöt kiinnittävät jatkossa kestävyysseikkoihin huomiota entistä omaehtoisemmin, mikä vähentää konserniohjauksen roolia ja tarvetta.

Uusia raportointikäytäntöjä voidaan hyödyntää myös muiden tytäryhteisöjen tietoisuuden lisäämisessä

- Raportointidirektiivin soveltamis-alan ulkopuolisilla tytäryhteisöillä voi olla myös merkittäviä kestävyys-vaikutuksia, -riskejä tai -mahdollisuuksia.
- Näiden tunnistamiseen voidaan soveltaa raportointidirektiivin kaksinkertaisen olennaisuuden määrittelyä.
- Tunnistaminen olisi toimivinta toteuttaa vapaaehtoisuuden pohjalta eli tytäryhteisön oman, mahdollisesti autetun, tiedostamisen kautta.
- Konserniohjaus tukisi tytäryhteisöä sekä tilanteen tiedostamisessa että vaikutuksien tunnistamisessa.

Käytäntöjä voidaan harmonisoida ja käyttöönottoa nopeuttaa konserninohjauksen työvälineillä ja tuella

- Kuntakonserneihin on direktiivin myötä syntymässä ”kahden kerroksen väkeä” eli CSRD:n soveltamisalaan kuuluvia ja sen ulkopuolelle jääviä tytäryhteisöjä.
- On tärkeää, että konserniohjaus toimii johdonmukaisesti molemmille ryhmille.
- Johdonmukaisuuteen kuuluvat selkeät työvälineet, jotka ovat räätälöity käyttötilanteen mukaisesti.
- Lisähyödyksi olisivat tuki ja ohjeistus työvälineiden käyttöön sekä yhteiset tilaisuudet kokemuksien ja kehitysehdotusten jakamiseen.

KUNTALIITTO

Tunnistetut yhteiset kehittämiskohteet kuutoskaupungeille

Tunnistettuja yhteisiä kehittämiskohteita ja -mahdollisuuksia kuutoskaupungeille

- Kuutoskaupungit ovat kestävän kehityksen edelläkävijöitä sekä kansallisella että globaalilla tasolla. Samalla ne toimivat esimerkkinä paikallisen tason kestävyystyöstä koko Suomen kuntakentälle.
- EU:n raportointidirektiivi on kaupungin tytäryhteisöille kohdistuva uusi velvoite. Uusien direktiivien mukaisten käytäntöjen noudattaminen ja muutoksien toteuttaminen edellyttää tytäryhteisöjen johtamisessa ja raportoinnissa uusia yhteisiä viitekehyksiä ja käytäntöjä, jotka määritetään konserniohjauksessa.
- Kansallisesti olisi tehokasta, jos kehittämisessä – ja erityisesti käyttöönottamisen kokemuksien jakamisessa – olisi kaupunkien yhteisiä foorumeita ja yhteistyöhankkeita. Tässä yhteydessä Kuntaliitolla olisi myös tärkeä roolinsa menetelmien ja kokemuksien jakamisessa kuntakentässä laajasti.
- Selvitys suosittelee, että kuutoskaupungit kääntävät raportointidirektiivin omaksi hyödykseen sekä hyödyntämällä raportoinnin sisältöä omien kestävän kehityksen tavoitteidensa tukemisessa että laajentamalla sen soveltamista kevennetysti myös direktiivin soveltamisalan ulkopuolisiin tytäryhteisöihin.
- Raportointivelvoitetta kannattaa hyödyntää myös kehittämään tytäryhteisöjen johtamiskulttuuria kestävän kehityksen tavoitteiden mukaiseksi. Kestävän kehityksen tavoitteita tullaan kohdistamaan tytäryhteisöille vuosi vuodelta enemmän mm. strategisten ja sitovien tavoitteiden kautta.
- Tytäryhteisöjenkin johtamisessa nousee yhä tärkeämmäksi teemaksi se, että tytäryhteisö tunnistaa oman roolinsa ja merkityksensä kaupunkitasoisessa ja myös seutukuntatasoisessa yhteisvaikutuksessa kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamisessa. Kun tytäryhteisö on sisäistänyt roolinsa, sen on myös otettava roolinsa mukainen vastuu tavoitteiden toteuttamisessa. Tässä kehityspolussa tärkeinä työvälinenä ovat raportointi ja konsernin ohjaavat toimenpiteet tilanteissa, joissa tavoitteita ei saavuteta.
- Selvitys ehdottaa kuutta yhteistä kehittämiskohdetta kuutoskaupungeille, joiden kautta kaupungit voisivat hyödyntää ja soveltaa raportointidirektiiviä laajemmin tytäryhteisöjensä ohjauksessa ja kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamisessa.

Kuusi yhteistä kehittämiskohdetta hyödyntää ja soveltaa raportointidirektiiviä laajemmin 1/2

Selvityksessä tunnistettiin kuutoskaupungeille kuusi yhteistä kehittämiskohdetta, joiden avulla syntyisi sekä kaupunkikohtaista lisäarvoa tytäryhteisöjen konserniohjaukseen että synergistä hyötyä kuutoskaupungeille yhteisesti niin menetelmien kuin yhteisen osaamisen osalta.

Kuutoskaupunkien kuntakonsernien kestävyysraportoinnin yhtenäistäminen direktiiviin sopivaksi ja keskenään vertailtavaksi

- Jos tytäryhteisöiltä odotetaan kestävyysseikkoihin liittyvää raportointia kuntakonsernille, tulisi se yhtenäistää CSRD:n raportointi-malliin sopivaksi.
- Näin kuntakonserni saa vertailtavaa tietoa ja tytäryhteisöt pystyvät toimittamaan tietoja samalla tavalla eri toimijoille (mm. arvoketjuun kuuluvat, CSRD:n soveltamisalassa olevat yritykset).
- Jos vastaava yhtenäistäminen tehtäisiin kuutoskaupunkien kesken koordinoidusti, vertailuaineisto ja saatavat kokemukset ohjauksesta olisivat laajemmin käytettävissä ja hyödynnettävissä.

Olemassa olevien ohjausprosessien päivittäminen yhteisellä periaatteella sisältämään raportointidirektiivin vaatimukset

- Konserniohjaus ottaa vastuun siitä, että kaikki soveltamisalaan kuuluvat tytäryhteisöt ovat tietoisia heitä koskevista vaatimuksista, ja että heillä on suunnitelma toimeenpanon toteuttamiseen.
- Kuutoskaupungit voisivat rakentaa yhteiset periaatteet, jotka:
  - sisältävät CSRD:n mukaiset raportointikäytännöt,
  - poistavat ja/tai vähentävät mahdolliset eri suuntaan vetävät tai päällekkäiset aikaisempiin käytäntöihin perustuvat käytännöt ja raportointivaateet, sekä
  - kuvaavat reunaehdot ja toiminnallisuudet tiedon ja materiaalien jaolle eli yhteiselle virtuaaliselle työtilalle.

Soveltamisalan ulkopuolisiin tytäryhteisöihin soveltuvan kaksinkertaisen olennaisuuden analyysin kevennetyn käytännön määrittäminen

- Kuutoskaupunkien konserniohjausten kannattaisi pohtia yhdenmukainen, kevennetty malli kaksinkertaisen olennaisuuden analyysiin soveltamis-alan ulkopuolisissa yrityksissä ainakin strategisiksi määritellyillä toimialoilla.
- Käytännössä kevennetty analyysi toteutettaisiin ohjatuilla työpajoilla, joissa tunnistetaan ja käsitellään yksittäisen tai useamman saman-tyyppisen tytäryhteisön kestävyys-vaikutuksia, -riskejä ja -mahdollisuuksia.
- Koordinoitu yhteistyö kuutos-kaupunkien kesken toisi hyötyä sekä menetelmien, osaamisten että tehokkuuden ja käyttöönoton nopeuden näkökulmista.

Kuusi yhteistä kehittämiskohdetta hyödyntää ja soveltaa raportointidirektiiviä laajemmin 2/2

Selvityksessä tunnistettiin kuutoskaupungeille kuusi yhteistä kehittämiskohdetta, joiden avulla syntyisi sekä kaupunkikohtaista lisäarvoa tytäryhteisöjen konserniohjaukseen että synergistä hyötyä kuutoskaupungeille yhteisesti niin menetelmien kuin yhteisen osaamisen osalta.

Soveltamisalaan kuulumattomien tytäryhteisöjen toimenpiteiden priorisointi johdonmukaisesti ja yhteneväisesti

- Kuutoskaupungit voisivat edellisen 3. kehityskohteen yhteydessä määrittää yhteiset periaatteet, joilla johdonmukaisesti priorisoitaisiin raportointidirektiivin soveltamisalaan kuulumattomien tytäryhteisöjen toimenpiteitä.
- Soveltamisalaan kuulumattomien yrityksien osalta toimenpiteitä voisi priorisoida esimerkiksi yrityksen koon, kaupunkikonsernin strategisten tavoitteiden ja/tai EU-komission ilmastovaikutuksiltaan merkittävien toimialojen luokittelun* perusteella.
- Yhteistä hyötyä syntyy, kun eri kaupunkien vertailukelpoisten tytäryhtiöiden toimenpiteitä ja vaikuttavuutta voidaan arvioida keskenään.

Soveltamisalaan kuuluvien tytäryhteisöjen ja näiden sidosryhmien tukeminen koulutuksilla

- Konserniohjaus ottaa vastuun siitä, että kaikki soveltamisalaan kuuluvat tytäryhteisöt ovat tietoisia heitä koskevista vaatimuksista ja että heillä on suunnitelma toimeenpanon toteuttamiseen.
- Tavoitetta tukemaan kuutos-kaupungit voisivat rakentaa yhteisen osaamisen kehittämisen polun, joka sisältäisi koulutuksia ja käytäntöjen harmonisointia:
  - konserni- ja omistajaohjaukselle,
  - tytäryhteisöjen johdolle ja hallitusten jäsenille.
- Lisäksi osaamisen kehittämisen polku sisältäisi olennaisuusmäärittelyn tulosten läpikäynnin ja vertailun, jossa voidaan käsitellä mm. kaupunkikohtaisia eroja.

Soveltamisalan ulkopuolisten tytäryhteisöjen ja näiden sidosryhmien tukeminen koulutuksilla

- Konserniohjaus ottaa vastuun siitä, että keskeisimmät soveltamisalan ulkopuoliset tytäryhteisöt voisivat hyödyntää heille avautuvia uuden raportoinnin mahdollisuuksia.
- Kuutoskaupungit voisivat rakentaa yhteisesti:
  - koulutusta, opastusta ja tiedonvaihtoa,
  - tilaisuuksia, joissa jakaa näkemyksiä ja kokemuksia tytäryhteisöjen adaptoitumisesta,
  - muita, esim. kypsyysasteen, mukaisia foorumeita.
- Lisäksi vastataan ”hallintosäännön kautta” tuleviin koulutustarpeisiin: tyttärien hallitusjäsenten koulutus, erityisesti lähellä raportointivaadetta olevat (n. +5 v. näkökulma).

*Luokittelu avattu liitteessä 1.

KUNTALIITTO

Yhteenveto ja suositukset

Yhteenveto ja suositukset kestävän kehityksen tavoitteiden edistämiseksi tytäryhteisöissä

Selvityksen tavoitteena oli selvittää ja kuvata toimintamalleja ja vaihtoehtoisia ratkaisuja sille, miten kaupungit voisivat kestävän kehityksen tavoitteilla ohjata ja vaikuttaa kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen toimintaan. Selvitys kiteyttää havaintonsa ja tuloksensa seuraaviin kahteen suositukseen. Suositusten toteuttamisen taustalla on paljon mahdollisuuksia kuutoskaupunkien yhteiskehittämiseen.

Suositus 1:

Vie kestävän kehityksen tavoitteet yhdenmukaisesti tytär-yhteisöihin olemassa olevaa johtamiskulttuuria ja johtamiskäytäntöjä hyödyntäen ja kehittäen

- Selvitys suosittelee hyödynnettäväksi kolmea toimivaa nykykäytäntöä (ks. sivu 9), joiden kautta kestävän kehityksen tavoitteet saadaan varmimmin tytäryhteisöjen johtamisen arkeen.
- Vertaisryhmänä kuutoskaupungit voisivat taustalla harmonisoida ja kehittää näitä käytäntöjä edelleen, sillä kaikissa kaupungeissa on yhteneviä tilanteita.
- Yhteiskehittämisen kautta kaupungit saisivat laajemman kohderyhmän kokemukset ja opit käyttöönsä sekä keskinäistä vertailua tytäryhteisöjensä edistymisestä kestävän kehityksen tavoitteissa.

Suositus 2:

Käännä raportointidirektiivin pakko hyödyksi tytäryhteisöjen kestävä kehityksen tavoitteiden johtamiseen

- EU:n raportointidirektiivi on usealle tytäryhteisöille kohdistuva velvoite. Selvitys suosittelee, että kuutoskaupungit kääntävät raportointidirektiivin omaksi hyödykseen sekä hyödyntämällä raportoinnin sisältöä tukemaan omia kestävän kehityksen tavoitteitaan että laajentamalla sen soveltamista kevennetysti myös direktiivin ulkopuolisiin tytäryhteisöihin.
- Raportointivelvoitetta kannattaa hyödyntää myös kehittämään tytäryhteisöjen johtamiskulttuuria kestävän kehityksen tavoitteiden mukaiseksi.
- Tavoitteeseen liittyen selvitys ehdottaa kuutta yhteistä kehittämiskohdetta kuutoskaupungeille (ks. sivut 18–19).

Liitteet

Liite 1

EU-komission luokittelemat, ilmastovaikutuksiltaan merkittävät toimialat*

- Maatalous, metsätalous, kalastus
- Kaivostoiminta ja louhinta
- Valmistava teollisuus
- Vesihuolto, viemäröinti, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito
- Rakennusteollisuus
- Tukku- ja vähittäiskauppa: Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaaminen
- Kuljetus ja varastointi
- Kiinteistöalan toiminta

*Luokittelu perustuu komission delegoituun asetukseen (EU) 2022/1288.

Liite 2

Selvityksen työryhmät ja osallistujat (1/2)

Selvityksen ohjausryhmä

Selvityksen ohjausryhmänä toimi Kuntaliiton organisoima *SDG-tavoitteiden strateginen johtaminen kaupungeissa* -verkoston ohjausryhmä, Kuntaliiton edustajat sekä KPMG:n asiantuntijat.

Outi Ervasti, Uudenmaan liitto
Eeva Furman, Valtioneuvoston kanslia
Virve Hokkanen, Ympäristöministeriö
Olli Voutilainen, Työ- ja elinkeinoministeriö
Kari-Pekka Kronqvist, Oulun kaupunki
Reetta Sariola, Helsingin kaupunki
Helena Kyrki, Espoon kaupunki
Reija Linnamaa, Tampereen kaupunki
Vesa Kokkonen, Vantaan kaupunki
Rami Savila (varalla Björn Grönholm), Turun kaupunki
Markus Pauni, Kuntaliitto
Sini Sallinen, Kuntaliitto
Eveliina Kiema-Majanen, Kuntaliitto
Arto Smolander, KPMG
Kim Lehto, KPMG
Elina Kamppi, KPMG
Emilia Perón, KPMG
Riikka Sievänen, KPMG
Minna Tuominen-Thuesen, KPMG

Liite 2

Selvityksen työryhmät ja osallistujat (2/2)

Selvityksen projektiryhmä

Selvityksen projektiryhmänä toimi Kuntaliiton organisoimien konserniohjaussparrausten ydinryhmäläisiä sekä *SDG-tavoitteiden strateginen johtaminen kaupungeissa* -verkoston projektiryhmäläisiä.

Pia Halinen, Helsingin kaupunki
Miia Aho, Helsingin kaupunki
Mia Malin, Helsingin kaupunki

Kari-Pekka Kronqvist, Oulun kaupunki

Saara Unnanlahti, Tampereen kaupunki
Niina Mustikkamäki, Tampereen kaupunki
Sanna Huikuri, Tampereen kaupunki

Saana Lounaja, Turun kaupunki
Juhani Pärtty, Turun kaupunki
Noora Orvasto, Turun kaupunki

Riikka Kiljander-Kiiskinen, Vantaan kaupunki
Lotta Alajoki, Vantaan kaupunki
Jesse Nurmi, Vantaan kaupunki

Helena Kyrki, Espoon kaupunki (tiedoksi)

Luonnos kypsyysmallista arvioimaan kestävän kehityksen johtamisen tasoa tytäryhteisöissä

HUOM! Selvityksen tehtävänä ei ollut mallin viimeistely. Luonnos on kuutoskaupunkien käytettävissä viimeistelyyn.

Liite 3

Selvitystyössä luonnosteltu ehdotus kypsyysmallista

- Selvityksen yhteydessä luonnosteltiin kypsyysmallityövälinettä, jota käytettäisiin arvioimaan kestävän kehityksen mukaisten asioiden johtamista tytäryhteisöissä joko kaupunkikonsernin sisällä tai kaupunkien kesken.
- Työväline auttaisi tytäryhteisökohtaisissa arvioinneissa määrittämään, mitä johtamisen kehittämisessä olisi syytä tavoitella ja mitkä olisivat ensimmäiset kehittämiskohteet, jotta arvioitava tytäryhteisö kehittyisi sekä kestävän kehityksen tavoitteiden että yleisestikin johtamisessaan paremmaksi.
- Kaupunkikonsernien tytäryhteisöt ovat erityyppisiä. Strategisella tasolla kaupunkikonserneissa on yhteisymmärrystä, mutta on syytä tarkentaa, mitkä ovat sekä yhteiset että tytäryhteisökohtaiset taktisen tason ratkaisut sekä operatiivisen tason toimenpiteet. Näiden tunnistamisessa kypsyysmallista olisi apua. Kypsyysmallia on ehdotettu hyödynnettäväksi esimerkiksi ympäristö-vastuun näkökulmasta vähemmän vaikuttavien, mutta sosiaalisen vastuun osalta keskeisten tytäryhteisöjen kestävyyslähtöisyyden arviointiin.

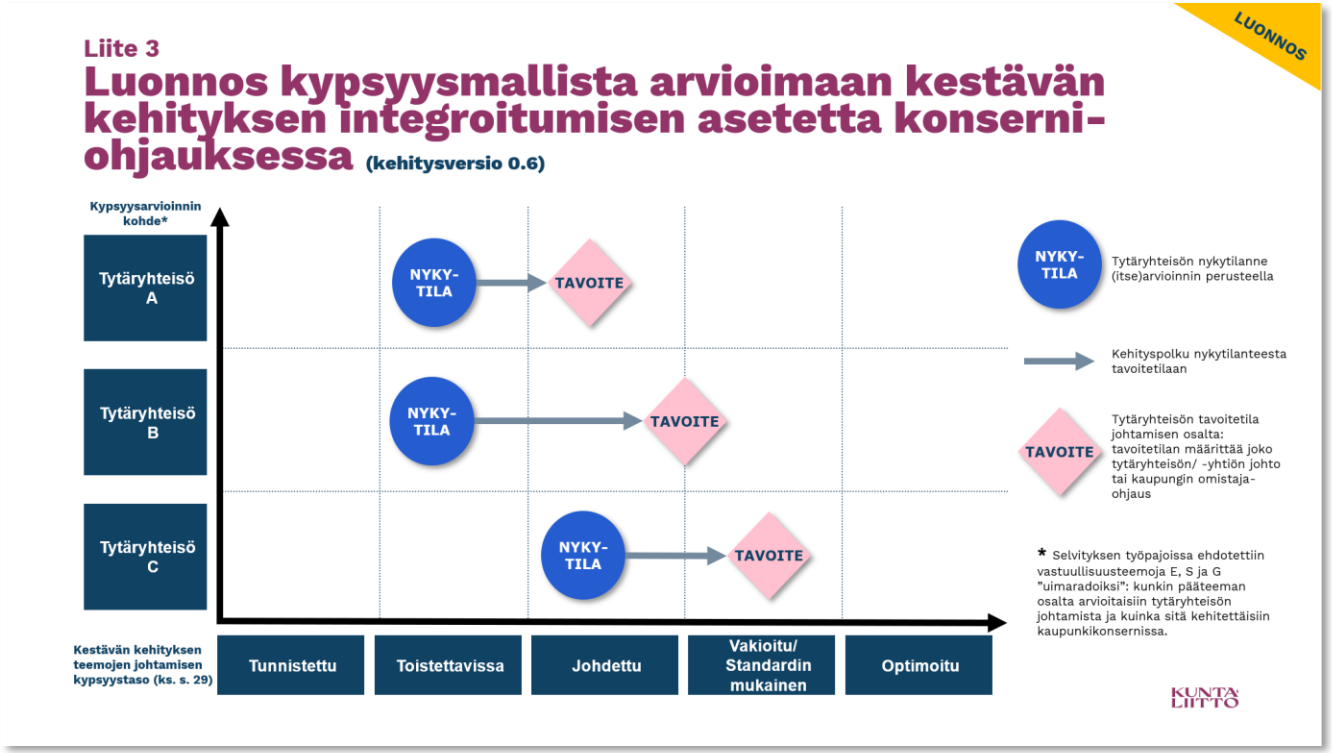

Selvityksen tehtävänä ei ollut mallin viimeistely. Luonnos on kuutoskaupunkien käytettävissä viimeistelyyn. Viimeistelyyn on ehdotettu huomioitavaksi muun muassa sosiaalisen kestävyyden näkökulman huomioiminen osana arviointi-kriteerejä.

KUNTA LIITTO

LUONNOS

Liite 3

Luonnos kypsyysmallista arvioimaan kestävän kehityksen integroitumisen asetetta konserni-ohjauksessa (kehitysversio 0.6)

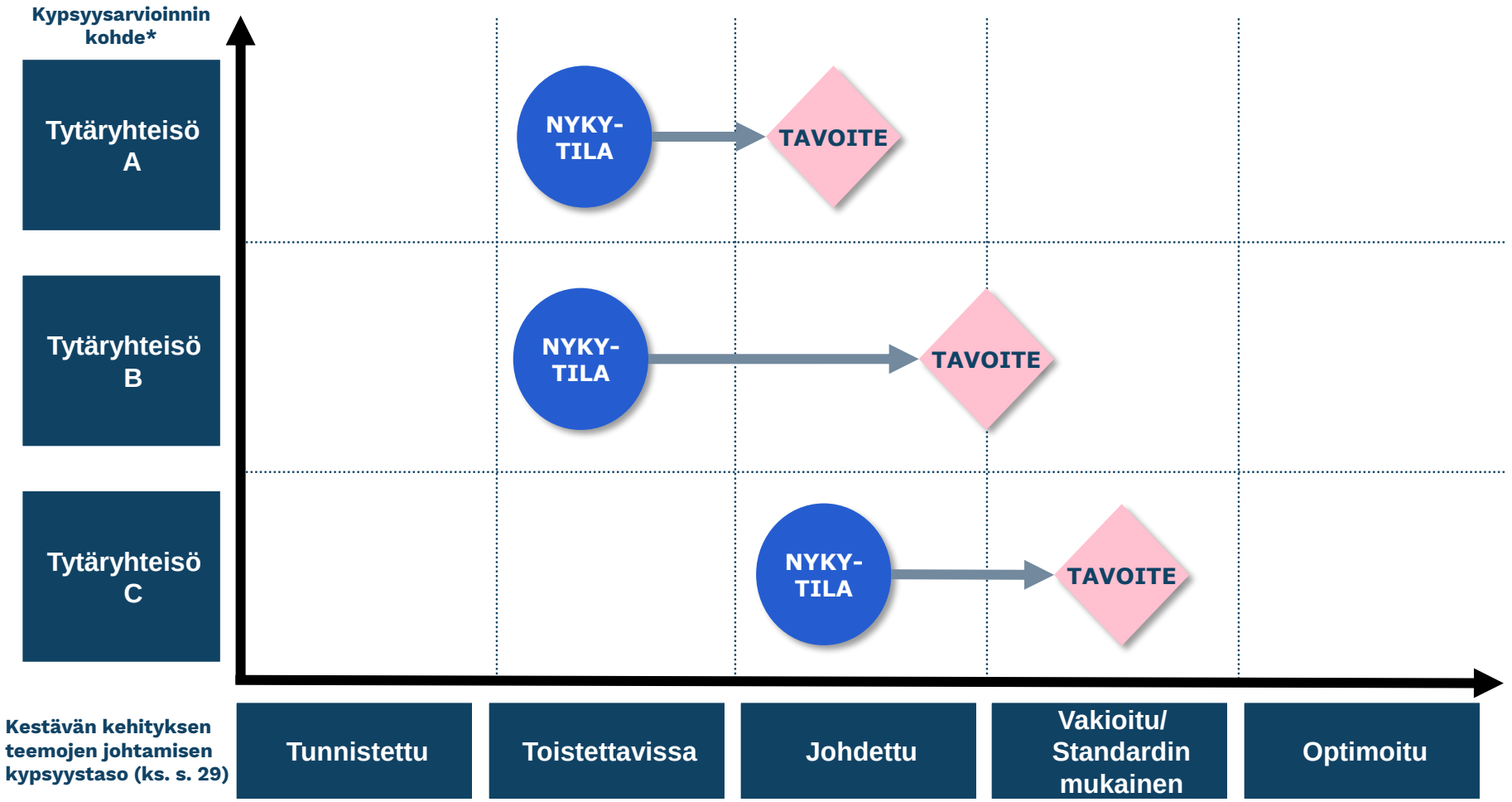

NYKY-TILA — Tytäryhteisön nykytilanne (itse)arvioinnin perusteella

Kehityspolku nykytilanteesta tavoitetilaan

TAVOITE — Tytäryhteisön tavoitetila johtamisen osalta: tavoitetilan määrittää joko tytäryhteisön/ -yhtiön johto tai kaupungin omistaja-ohjaus

* Selvityksen työpajoissa ehdotettiin vastuullisuusteemoja E, S ja G ”uimaradoiksi”: kunkin pääteeman osalta arvioitaisiin tytäryhteisön johtamista ja kuinka sitä kehitettäisiin kaupunkikonsernissa.

KUNTALIITTO

LUONNOS

Liite 3

Kypsyysmallin tasot: alustavat sisällöt

Malli edellyttää viimeistelyä. Selvityksen tehtävänä ei ollut mallin viimeistely.

Tunnistettu	Toistettavissa	Johdettu	Vakioitu / Standardin mukainen	Optimoitu
• Teema ja tarve sen johtamiseen on tunnistettu • Vastuita ei ole tunnistettu	• Teemaa huomioidaan satunnaisesti johtamisessa • Vastuut on kohdistettu yksilöille	• Kaupunkikonsernissa on ymmärrys yhteisten prosessien ja yhden-mukaisten vastuiden tarpeesta • Vastuut toteutuvat yhden-mukaisesti eri tytäryhtiöissä	• Teeman tavoitteet on integroitu kaupungin muihin tavoitteisiin: kaupunki muodostaa teemallisen sateenvarjon • Vastuulliset tahot tekevät yhteistyötä yli organisaatiorajojen	• Teema on olennainen osa kaupunkikonsernin monitavoitteellista johtamista ja sitä toteutetaan kattavasti tytäryhteisöissä • Teeman tavoitteet vaikuttavat nopeastikin yhteiseen johtamiseen tytäryhteisössä
• Ei ole olemassa yhteistä formaalia johtamisen prosessia ja toteutustapaa, mahdolliset toteutukset ovat tapauskohtaisia	• Johtamisen prosessit ja työvälineitä on olemassa, mutta ne eivät ole vakiintuneet	• Prosessit ja työvälineet ovat vakiintuneet	• Prosessit ja työvälineet ovat vakiintuneet ja käytössä • Jatkuvaa arviointia toteutetaan toiminnan ja prosessin vaikuttavuudesta	• Prosessit ja työvälineet ovat parasta käytäntöä ja niitä kehitetään kaupunki-konsernin johdolla ja käyttöönotetaan kattavasti
• Ei ole olemassa yhteisiä mittareita eikä raportointia tavoitteiden tai etenemisen osalta	• Tavoitteisiin ja/tai tekemiseen liittyy ensimmäiset mittarit ja raportointikäytännöt	• Mittarit ovat kattavat ja raportointi on harmonisoitumassa (kohti CSRD-mukaisuutta)	• Asioita mitataan ja raportoidaan säännöllisesti (CSRD-mukaisuus myös soveltumisalaan kuulumattomissa yhtiöissä)	• Tavoitteiden mittausta ja seurantaa kehitetään jatkuvasti tukemaan prosessien, työvälineiden ja vastuiden toimivuutta
• Tarvittava kehittäminen tapahtuu osittain projekteissa ja osittain muun tekemisen ohessa	• Tarvittava kehittäminen tehdään yksittäisinä projekteina	• Tarvittava kehittäminen tehdään tytäryhteisön omina projekteina, joita ohjataan ja arvioidaan projektisalkkuna	• Tarvittava kehittäminen tehdään useita tytäryhteisöjä yhdistävinä ohjelmina ja ohjelmien sisällä ohjataan yhteisiä ja yksittäisiä projekteja	• Tarvittava kehittäminen tehdään tytäryhteisöjä yhdistävinä ohjelmina, joiden tulokset ovat kaikkien käytettävissä.

Liite 4

Kestävyysraportointidirektiivi (CSRD)

Kestävyysraportointidirektiivin Kansallinen täytäntöönpano **tilikauteen 2024 mennessä**

Vuonna 2025 suuret PIE-yhtiöt (>500 työntekijää) raportoivat vuoden 2024 tiedoista.

Vuonna 2026 suuret yritykset raportoivat tilikaudesta 2025.

.

Alakohtaisten standardien on määrä tulla voimaan 6/2024.

Kaikki [listatut tai ei] suuret yritykset (> 250 työntekijää; EUR 40 mln liikevaihto; EUR 20 mln taseen loppusumma – jos 2/3 kriteeriä täyttyy)

Kaikki muut (pk) **listatut** yritykset (2 lisävuotta aikaa)

Rajoitettu varmennus pakollinen

- Jäsenvaltiot voivat sallia muita varmentajia

Jos lakisääteinen tilintarkastaja:

- Integrointi tilintarkastuskertomukseen
- Keskeisen tilintarkastuskumppanin osallistumi nen
- Laajuuden on sisällettävä EU-taksonomia ja prosessi keskeisten merkityksellisten tietojen tunnistamiseksi.

Toimintakertomukseen sisällytetään erillinen **kestävyysselvitys.**

Julkaistava **sähköisessä muodossa.**

Raportoinnin olisi sisällyttettävä

- Raportointi **yrityksen ympäristövaikutuksista** sekä **ympäristöstä yhtiölle aiheutuvista riskeistä**.
- **Ilmastonmuutos** on sisällytettävä.
- **Prosessi** merkityksellisimpien riskien ja vaikutusten valitsemiseksi.
- **Tulevaisuuteen suuntautuvat tiedot**, mukaan lukien strategia, tavoitteet ja edistyminen.
- **Aineettomia hyödykkeitä** (sosiaalinen, inhimillinen ja henkinen pääoma) koskevat tiedot.
- Raportointi **EU:n taksonomian, SFDR:n ja EU:n kestävän kehityksen kestävyys-raportointistandardien mukaisesti**.

© 2023 KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

KUNTA LIITTO

LIITE4:

Kiteytetysti CSRD:n määrittelemistä kokorajoista ja kaksinkertaisesta olennaisuusarviosta

Liite 4

CSRD:n soveltaminen ja aikataulu

CSRD:n soveltaminen

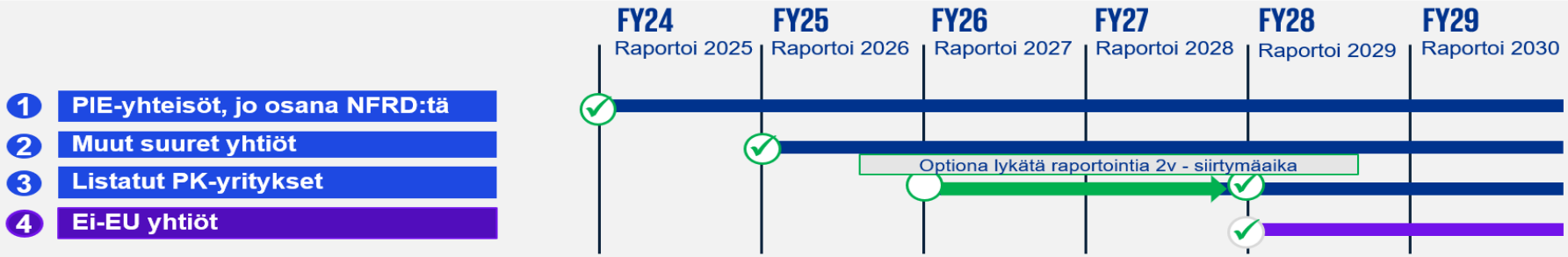

EU:ssa toimivat yritykset

1

Yhtiöt jotka ovat jo NFRD-raportoinnin piirissä.

Suuret yritykset, joilla yli 500 työntekijää.

2

Kaikki suuret yhtiöt, jotka täyttävät CSRD:n kriteerit.

> 250 työntekijää (vuoden keskiarvo)
> €40M liikevaihto
> €20M taseen loppusumma

3

Listatut PK-yritykset.

Vähintään kaksi kriteeriä täyttyy:
- > 10 työntekijää (vuoden keskiarvo)
- > €700K liikevaihto
- > €350K taseen loppusumma

Ei-EU yhtiöt

4

EU:n ulkopuolisten emoyhtiöiden suuret tytäryhtiöt, joilla on merkittävää toimintaa EU:ssa, raportoivat koko konsernin osalta.

Hieman supistetun ESRS:n mukaiset raportointisäännöt (odotettavissa erillinen tiedonantostandardi).

EU:n ulkopuoliseen emoyhtiöön sovelletaan CSRD:tä, jos sillä on:
- merkittävää toimintaa EU:ssa - nettoliikevaihto on ollut yli 150 miljoonaa euroa EU:ssa kahtena viimeisenä peräkkäisenä vuotena; ja vähintään:

- yksi tytäryhtiö, joka täyttää CSRD:n yleisen soveltamisalan;
- tai yksi sivuliike (yleensä fyysinen läsnäolo), jonka nettoliikevaihto oli yli 40 miljoonaa euroa edellisenä vuonna.

© 2023 KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Liite 4

Mitä on kaksinkertainen olennaisuus?

CSRD edellyttää raportoinnin sisällön määräytyvän kaksinkertaisen olennaisuuden perusteella.

Kaksinkertaisen olennaisuuden avulla yritys määrittää, mitkä kestävyyttä koskevat aiheet sen on sisällytettävä kestävyysraportointiinsa pakollisten raportoitavien tietojen lisäksi.

Kestävyysseikka täyttää kaksinkertaisen olennaisuuden kriteerit**, jos se on olennainen vaikutuksen olennaisuuden, taloudellisen olennaisuuden tai molempien näkökulmasta.**

Kaksinkertainen olennaisuus on siis pohjimmiltaan vaikutusten arviointi kahdesta toisiaan täydentävästä näkökulmasta – vaikutuksen olennaisuuden ja taloudellisen olennaisuuden yhdistelmä.

Yritykset voivat olennaisuusmäärittelyn perusteella päätellä, mitkä tiedot ja tietopisteet ovat olennaisia tai epäolennaisia joko kestävyysseikkojen, osa-aiheen tai osa-osa-aiheen tasolla.

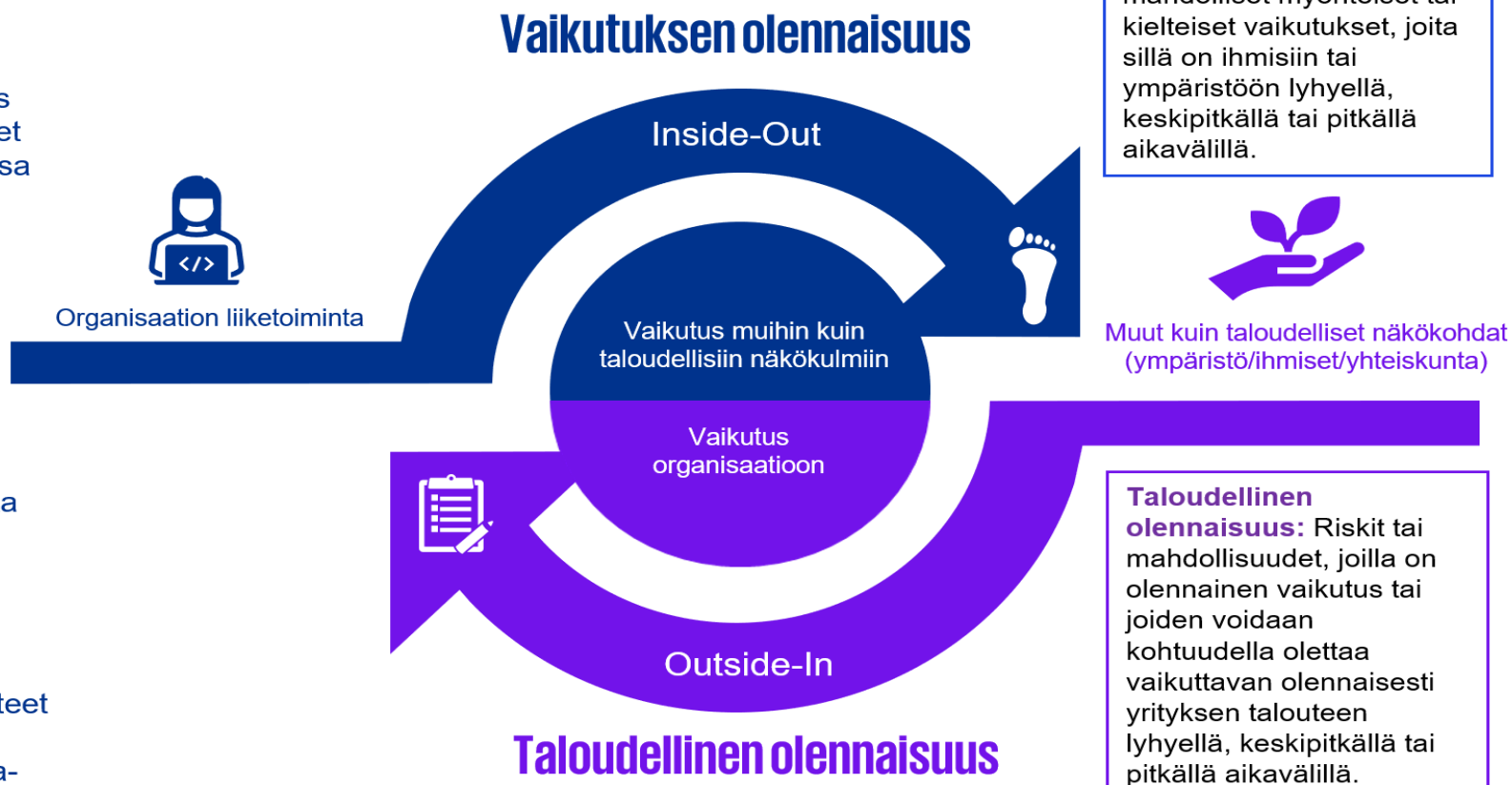

Vaikutuksen olennaisuus: Yrityksen olennaiset tosiasialliset tai mahdolliset myönteiset tai kielteiset vaikutukset, joita sillä on ihmisiin tai ympäristöön lyhyellä, keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä.

Muut kuin taloudelliset näkökohdat (ympäristö/ihmiset/yhteiskunta)

Taloudellinen olennaisuus: Riskit tai mahdollisuudet, joilla on olennainen vaikutus tai joiden voidaan kohtuudella olettaa vaikuttavan olennaisesti yrityksen talouteen lyhyellä, keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä.

KPMG
© 2023 KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.
Document Classification: KPMG Confidential

Liite 4

Kaksinkertainen olennaisuus osana ESRS-standardeja

Yrityskohtainen olennaisuusmäärittely

- Kaksinkertainen olennaisuus = Taloudellinen olennaisuus + vaikutuksen olennaisuus
- Yritysten on arvioitava olennaisuutta molemmista ulottuvuuksista ja raportoitava asioista, jotka ovat olennaisia kumman tahansa ulottuvuuden osalta.
- Yritykset voivat olennaisuusmäärittelyn perusteella päätellä, että tiedot ovat epäolennaisia joko kyseisen standardin tasolla, yksittäisen tiedonantovaatimuksen tasolla tai jopa yksittäisen datapisteen tasolla.

Vaikutuksen olennaisuus

- Sellaisten kestävään kehitykseen liittyvien asioiden julkistaminen, jotka liittyvät yrityksen olennaisiin todellisiin tai potentiaalisiin, positiivisiin tai negatiivisiin vaikutuksiin ihmisiin tai ympäristöön lyhyellä, keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä.
- Kielteisten vaikutusten arvioinnissa huomioidaan Due Diligence –prosessi (huolellisuusvelvoite).
- Todellisten kielteisten vaikutusten arviointi perustuu vakavuuteen, ja potentiaaliset kielteiset vaikutukset perustuvat vakavuuteen ja todennäköisyyteen.
- Todellisten positiivisten vaikutusten arviointi perustuu vaikutusten vakavuuteen ja laajuuteen, ja potentiaaliset positiiviset vaikutukset vakavuuteen, laajuuteen ja todennäköisyyteen.

Taloudellinen olennaisuus

- Sellaisten kestävään kehitykseen liittyvien seikkojen julkistaminen, joilla on tai joilla voidaan olettaa olevan olennaisia taloudellisia vaikutuksia esimerkiksi yrityksen kassavirtojen, rahoitusaseman tai taloudellisen tuloksen kehitykseen lyhyellä, keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä.
- Ei rajoitu yrityksen määräysvallassa oleviin asioihin.
- Arvioinnissa huomioidaan taloudellisen vaikutuksen todennäköisyys ja mahdollinen suuruus.

KPMG
© 2023 KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.
Document Classification: KPMG Confidential

Liite 4

Vaiheittainen lähestymistapa kaksinkertaiseen olennaisuuteen

Sidosryhmien tunnistaminen

- Ketkä ovat **kestävyysraportin käyttäjiä** (*users of sustainability statements*) tai **keihin yrityksen toiminnan vaikutukset voivat kohdistua** (*affected stakeholders*)?
- Näitä sidosryhmiä tulee osallistaa ja kuulla osana analyysiä

Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen

- Millaisia vaikutuksia yrityksellä voi olla **ympäristöön tai ihmisiin**? Onko vaikutus **positiivinen vai negatiivinen**, **todellinen vai mahdollinen**?
  - Potentiaalisten vaikutusten osalta on huomioitava myös **todennäköisyys**
- Mitä **(potentiaalisia) taloudellisia vaikutuksia** eri ESG-tekijöillä voi olla **yritykseen** (riskit ja mahdollisuudet)?

Analyysi kaksinkertaisesta olennaisuudesta – Taloudellinen olennaisuus (*financial materiality*)

- Arviointikriteerit:
  - → Todennäköisyys (*likelihood*)
  - → Taloudellisten vaikutusten suuruus (*magnitude of financial effects*)

Analyysi kaksinkertaisesta olennaisuudesta – Vaikutuksen olennaisuus (*impact materiality*)

Arviointikriteerit:

	positiivinen	negatiivinen
todellinen	Vakavuus (*scale*), laajuus (*scope*)	Vakavuus (*scale*), laajuus (*scope*), korjattavuus (*irremediability*)
potentiaalinen	Vakavuus (*scale*), laajuus (*scope*), todennäköisyys (*likelihood*)	Vakavuus (*scale*), laajuus (*scope*), korjattavuus (*irremediability*), todennäköisyys (*likelihood*)

Lopputulos

- Edellä kuvattu arvio määrittää yrityksen olennaiset raportoivat teemat

Uudelleenarviointi

- Mikäli yrityksen ulkoisissa olosuhteissa (esim. lakimuutokset, luonnonkatastrofit jne.) tai yrityksen sisäisten tapahtumien johdosta (liiketoiminnan muutos, uusien liiketoiminta-alueiden kehittäminen jne.) tapahtuu muutoksia, arviointi on suoritettava uudelleen.

© 2023 KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

KUNTA-
LIITTO